ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ
ΚΑΤΑ ΠΕΜΠΤΗΝ
ΚΑΙ
ΚΥΡΙΑΚΗΝ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ
ΕΤΗΣΙΑ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ

ΔΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΔΡ. 10
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ Φρ. Χρ. 10

Τιμὴ Φύλλου
5 λεπτὰ 5

ΕΤΟΣ Α'. | ΑΘΗΝΑΙ, Πέμπτη 19 Ἰουνίου 1903 | ΓΡΑΦΕΙΑ : Ὁδὸς Οἰκονόμου ἀριθ. 4 | ΑΡΙΘ. 48

ΖΑΝ ΜΩΡΕΑΣ

ΑΠΟ ΤΟ ΚΑΙΝΟΥΡΓΙΟ ΒΙΒΛΙΟ ΤΟΥ :

„FEUILLETS"

Μέσα ς' τὸν κῆπο κάτου ἀπ' τὸν ὁλοφώτεινο οὐρανὸ τ' ἀγάλματα εἶνε πιὸ θελχτικά. Μὰ πῶς συγκινοῦν σὰν ἔρημα ἡ χιονιὰ τὰ σκεπάζει! Κι' ὅμως ἐγὼ τὰ προτιμάω τότε, ὅταν τὸ φθινόπωρο σβύνει, ὅταν ὁ ἄνεμος στροβιλίζει τὰ ὁλόχρυσα φύλλα, αὐτὰ τὰ ὄμορφα καὶ μυραμένα φύλλα, ποὺ μὲ τόση ἀγάπη ἐγέμιζα τὶς παλάμες τῶν χεριῶν μου.

Ἂς εἶνε καταραμένα τὰ Μουσεῖα.

Τί τρέλλα νὰ λατρεύωμε τὰ Μουσεῖα καὶ ν' ἀναπνέωμε ἡδονικὰ τὸν πένθιμο ἀνασασμό τους!

Γνωρίζετε τὸ Μουσεῖο τῆς Ἀκρόπολης ς' τὴν Ἀθήνα; Εἶνε ἕνας τάφος.

Χρόνος εἶνε, ποὺ — ὕστερα ἀπὸ μιὰ ἀπουσία εἴκοσι χρόνων — ξαναγύρισα μέσα ς' τὰ λείψανα τοῦ Παρθενῶνα, ἔχοντας τὴν θάλασσα τοῦ Φαλήρου ἀπέναντί μου.

Εἶδα τὸν κόλπο τῆς Νάπολης πλημμυρισμένο ἀπὸ φῶς, ἀπὸ ἀχνοὺς ἀπαλοὺς, ἀπὸ τραγούδια. Γιὰ τὸν Βιργίλιο εἶταν ἀπόλαυση αὐτὸς ὁ κόλπος.

Τὸ Φάληρον εἶνε ἡ Ἰλιάδα, κι' ὁ Ὑμηττὸς ἀπὸ ψηλὰ τὸ Φάληρον θωρεῖ.

Χρόνος ἔχει περάσει, ποὺ ἤμουν ς' τὴν Ἀκρόπολη τῆς Ἀθήνας. Ἐπάνω ς' τὰ σπασμένα μάρμαρα, ς' τὰ νιοφύτρωτα λουλουδάκια καὶ ς' τὶς σχισμάδες τῶν ἐρειπίων, ἡ βροχὴ ἔπεφτε σιγὰ-σιγά.

Σ' τὸ κάτου μέρος τοῦ Παρθενῶνα ἕνα φτωχὸ καὶ ἁπλὸ χτίριο ὑψώνεται. Ἐκεῖ μέσα εἶνε τὸ Μουσεῖο, ποὺ γιὰ νὰ τὸ ἰδῇ κανεὶς, πρέπει νὰ καταβῇ μερικὰ χοντροκαμωμένα σκαλοπάτια.

Ὦ γυναικεῖα εἴδωλα, σᾶς ξαναβλέπω αἰωνίως μπροστά μου, μὲ τὸ μυστικὸ χαμόγελό σας, ς' τὰ ὡραῖα σας χείλη. Ξαναβλέπω τὰ μάτια σας, τὰ μαλλιά σας μαζεμένα ς' τὸ μέτωπό σας, σκορπισμένα ἐπάνω ς' τὰ στήθη σας. Μὲ πόση ἁρμονία τὸ ἀριστερό σας χέρι ὑψώνει τὸν ἰωνικὸ χιτῶνα, καὶ τί ὄμορφα ποὺ σᾶς πᾶνε τὰ στολίδια σας!

Ὦ εἴδωλα, ποτέ μου δὲν θὰ λησμονήσω τὰ θέλγητρα ποὺ εἴχατε αὐτὸ τὸ συνεφιασμένο δειλινό, τὶς στιγμὲς ποὺ ἡ βροχὴ στάλα τὴν στάλα ἀντηχοῦσεν ἐπάνω ς' τὴν κεραμιδένια σκεπή.

Ὦ μοσχοφόρε Νεανία, βλέποντάς σε ἐπίστευσα πῶς εἶσαι ὁ Ἑρμῆς ὁ ταχύτατος ἄγγελος τῶν θεῶν. Μὰ ἕνας ἀρχαιολάγος μοῦ εἶπεν ὅτι εἶσαι ὁ Κόμπος. Καὶ τί μὲ τοῦτο; Τάχατις τώρα μοῦ εἶσαι λιγότερο ἀγαπητός;

Ἐσκέφτηκες ποτὲ, ὦ ἀναγνώστη, γιὰ τὴν οὐσία τῆς Γλυπτικῆς καὶ γιὰ τὶς σχέσες της μὲ τὶς ἄλλες τέχνες; Ἐξέτασες ποτὲ τὸν ἑαυτό σου πῶς ὁ Βίγκελμαν βρέθηκε ς' τὴν ἀνάγκη νὰ κάμῃ κάποια σφαλματάκια; Ξέρεις τοὺς ὑφάλους ποὺ πρέπει ν' ἀποφεύγουν οἱ ζωγράφοι, καὶ ποὺ ἀπέφυγαν οἱ Ἕλληνες ἀγαλματοποιοὶ, ποὺ ζητοῦσαν, ἀπὸ κάθε ἄλλο περισσότερο, τὴν πραγματοποίησι τῆς ἀπόλυτης ὀμορφιᾶς; Χαίρεσαι τάχα γιὰ τὴν τύχη αὐτοῦ τοῦ Πωζὸν, ποὺ ἔζησε περιφρονημένος καὶ δυστυχὴς ἐξ αἰτίας τῆς πρόστυχης καλαισθησίας του;

Ὦ ἀναγνώστη, γνωρίζεις τὴν πιὸ περίφημη ἀπ' τὶς Ἀρτέμιδες τοῦ Φαλγκιέρ. Ἴσως ἕνα γύψινο ἀντίτυπο νὰ στολίζει κάποια γωνία τοῦ σπιτιοῦ σου. Πιστεύεις λοιπὸν πῶς ὁ καλλιτέχνης εἶνε ἀσεβὴς γιατὶ ἐτόλμησε νὰ παραστήσῃ τὴν θεὰ ὁλόγυμνη; Ὁ Λ. Μενὰρ, ὁ ἐχθρὸς τῶν φιλοσόφων, τὸ βεβαιώνει.

Ἀγαπῶ καὶ σέβομαι τὸν Μενάρ. Εἶνε ἕνας γεροντάκος ἑβδομηντάρης ἐπίφοβος καὶ γιομᾶτος ἀπὸ οἶστρο. Ἡ Ἀρτέμιδα χωρὶς πέπλο τὸν σκανταλίζει μονάχα, μὰ οἱ Ἑλληνικὲς θεότητες μὲ λατινικὰ ὀνόματα τὸν κάμνουν νὰ πάσχῃ.

Μοῦ ἔκαμε τὴν τιμὴ νὰ διαβάσῃ ἕνα ἀπὸ τὰ ποιήματά μου ἡ «Περσεφόνη δρέποντας Γιούλια».

— Κύριε, μοῦ λέγει, ἡ Περσεφόνη δὲν ἔδρεψε ποτὲ γιούλια.

— Ἀλλοίμονον, ἀπάντησα, θὰ ἦσαν τότε ἄλλα λουλούδια.

— Ἡ Περσεφόνη, ξαναεῖπε, ποτὲ δὲν ἔδρεψε οὔτε γιούλια, οὔτε ἄλλου εἴδους ἄνθη. Τὴν συγχέεται μὲ τὴν Κόρη.

Τὸ ξέρετε βέβαια πῶς «Κόρη» εἶνε ἕνα ἀπὸ τὰ ὀνόματα ποὺ εἶχεν ἡ ὑποχθόνια αὐτὴ θεότης. Πολὺ καλὰ, σὰν συναντήσω ὅμως καὶ πάλι τὸν Μενὰρ θὰ τοῦ εἰπῶ.

— Ἀγαπητέ μου δάσκαλε, εἶνε ἀλήθεια πῶς ἡ Περσεφόνη δὲν ἔδρεψε ποτὲ λουλούδια, μὰ οὔτε ἡ Κόρη, γιατὶ αὐτὴ ποὺ ἔδρεπε τὰ γιούλια εἶνε ἡ Φερρεφάττα.

Ὁ κ. Ἀλέξανδρος Δερουσσὼ, ποὺ ξέρει τὰ Ἑλληνικὰ καὶ ποὺ μετέφρασε τὶς ὠδὲς τοῦ Βακχυλίδη, μὲ βεβαιώνει, πῶς ς' τὸν καιρὸ τοῦ Σόλωνα, ποὺ εἶνε καιρὸς ἀξιοσέβαστος, οἱ Ἀθηναῖοι ἔτσι τὴν ὀνόμαζαν τὴν θυγατέρα τῆς Δήμητρας. Φερρεφάττα! Φερρεφάττα! ἀγαπητέ μου κ. Μενάρ!

Μετάφρ. **ΠΕΤΡΟΥ ΖΗΤΟΥΝΙΑΤΗ**

ΕΙΣ ΣΤΑΥΡΩΜΕΝΟΝ ΠΟΙΗΤΗΝ

Στὸν κ. Σπ. Ματζούκα

Δάφνινο κλαδάκι, τόξο φοινικιᾶς,
Πλειότερο σοῦ στέκει πάρεξ ὁ Σταυρὸς
Μόνο σὺ δὲν εἶσαι—δόξα σου—νεκρὸς
Σ' ἕνα κοιμητῆρι τῆς ἀπελπισιᾶς·
Ὅλοι μας ξοπίσω, σὺ μονάχα ἐμπρός.

Μ. ΜΑΛΑΚΑΣΗΣ

— ΠΩΣ ΤΟΝ ΕΙΔΑΜΕ ΚΑΙ ΠΩΣ ΤΟΝ ΘΕΛΟΥΜΕ

ΚΑΙΝΟΥΡΓΙΟ πρᾶμα δὲν θὰ ποῦμε, ἂν φωνάξουμε πῶς ὁ κ. Θεοτόκης ἀνεβαίνοντας στὴν Ἀρχὴ δὲν θὰ πατήσῃ ἀπάνου σὲ τριαντάφυλλα.

Ἐφύτεψε τόσ' ἀγκάθια μὲ τὴν δημοκοπία του ὁ κ. Δηλιγιάννης κ' ἐσκόρπισε τόσο φλόμο τριγύρω στὸ Πρωθυπουργιλίκι, ὥστε ὁ διάδοχός του πρέπει νἄχῃ νεῦρα ἀτσαλένια καὶ πρέπει νὰ φορέσῃ μπότες ἀπο σίδερο γιὰ νὰ μὴ 'ματώσῃ τὰ πόδια του καὶ γιὰ νὰ μὴ νοιώσῃ τὸ νάρκωμα τοῦ φλόμου.

Εἶνε ὁπλισμένος μ' αὐτὲς τις δυὸ ἀπαραίτητες ἀντιδημοκοπικὲς καὶ ἀντιφλομικὲς ἀσπίδες ὁ διάδοχος τοῦ Λέοντος τῆς Καρκαλοῦς;

* * *

ΟΧΙ! φωνάζουν τὰ περασμένα. Διότι ὁ κ. Θεοτόκης ὅσο εὐγενὴς κι' ὅσο ἱπποτικὸς κι' ὅσο σεμνὸς κι' ἂν ἐφάνηκε στὴν ἄλλη πρωθυπουργία του, τόσο ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριὰ μᾶς ἔδειξε πῶς τοῦ λεί

πουν ἐκεῖνα ποῦ τοῦ χρειάζονται, τό θράσος δηλ. καὶ ἡ καπιτσοσύνη καὶ ἡ δυνατὴ γροθιὰ τῆς θελήσεως, γιὰ νὰ ντισταθῇ κατὰ τῶν τερτιπιῶν τοῦ ἀντιπάλου του, τι ὁποῖα ὡς χίλιες πολυκέφαλες Λερναῖες Ὕδρες ξεπροβάλλουν κάθε ὥρα καὶ στιγμὴ μπροστά του καὶ τόν προκαλοῦνε χλευαστικὰ στὸ πάλεμα.

* * *

ΚΑΡΙΕΡΑ ἀδροῦ πολιτικοῦ ἐφρόντισε νὰ κάνῃ στὴν περασμένη πρωθυπουργία του. Καὶ τὸ κατώρθωσε. Καὶ γι' αὐτὸ ἀντὶ στὴν ἄτιμη ὑπόθεσι τοῦ Εὐαγγελίου νὰ φροντίσῃ νὰ πνίξῃ στὰ σπάργανά της μέσα τὴν Ἀναρχία, ποῦ τότε ἐγεννιώτανε, ἄρχισε τὰ κλάματα—ὡς τίμιος βεβαίως ἄνθρωπος ποῦ τὸν συκοφαντοῦνε γιὰ προδότη τῆς πατρίδας του καὶ γιὰ δολοφόνο—καὶ τὴν ἄφησε νὰ νδρωθῇ καὶ νὰ φέρῃ τὶς σανίδες χτές, καὶ τοὺς γκράδες ἢ τὴν δυναμίτιδα ἴσως αὔριον.

Τοῦ ἐπαρουσιάσθηκε τότε τὸ σκληρὸ δίλημμα νὰ σώσῃ ἕνα ἀπὸ τὰ δυό, τὸν Θεοτόκη ἢ τὸ Ἔθνος.

Ἐπροτίμησε τὸ πρῶτο. Καὶ μὲ τὰ δάκρυά του τὰ εἰλικρινῆ καὶ τίμια καὶ μὲ τὴν ἱπποτικὴ ἀπομακρυνσί του ἀπὸ τὴν Ἀρχή, ἔσωσε τὸν κ. Θεοτόκην.

Ἀλλὰ τὸ Ἔθνος;

Τὸ Ἔθνος ἐθυσιάσθηκε στὸν Ἐγωισμὸ καὶ πῆρε τὸν κατήφορο κ' ἐξακολουθεῖ νὰ κατρακυλᾷ ἀκόμα.

* * *

ΕΥΓΕΝΗ λοιπὸν καὶ ἱππότη τὸν εἴδαμε τὸν κ. Θεοτόκη.

Θέλουμε τώρα νὰ τὸν δοῦμε καὶ Δυνατόν.

Διότι Δυνατὸς μᾶς χρειάζεται γιὰ νὰ ντισταθῇ κατὰ τῆς Ἀναρχίας, κατὰ τῆς βρωμερᾶς αὐτῆς ἀρκούδας, ἡ ὁποία ἐκοιμώτανε μερικοὺς μῆνες τώρα μαζῆ μὲ τὸν κ. Θεόδωρον ἀπάνου στὸν Πρωθυπουργικὸ θρόνο, κ' ἐξύπνησε κι' ἄρχισε νὰ μᾶς δείχνῃ τὰ βρωμόδοντά της, μόλις ὁ κ. Θεόδωρος κατρακύλησε, ὅπως καὶ τοῦ ἄξιζε, ἀπὸ τὴν Ἀρχή.

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΔΗΛΩΣΙΣ

Φύλλα περασμένα τοῦ «Νουμᾶ» πωλοῦνται εἰς τὸ Κεντρικὸν Πρακτορεῖον τῶν Ἐφημερίδων καὶ εἰς τὰ κιόσκια τῶν πλατειῶν Συντάγματος Ὁμονοίας, Ἐθνικῆς Τραπέζης, Βουλῆς, Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν τοῦ σταθμοῦ τραμβαϊδρόμου (Ὀφθαλμιατρεῖον).

ΚΥΚΝΕΙΑ ΑΣΜΑΤΑ

[Προοίμιον]

Εἰς τὴν Σ....

Μὲ ξέρουν 'στὴς ἔρημες ὄχθες ἐκεῖ
θαμνόφυτα δένδρα καὶ κρῖνα....
σὰν ἄρπα, σὰν λύρα μιλεῖ αἰολική
τὸ φύλλο ποῦ τρέμει, παλμοὶ μυστικοί,
τὸ ρῖγος ποῦ χύνεται, ἄφωτη ἀκτῖνα,
κι' ὁ Πόνος ποῦ θρήνου κραυγὲς δὲν σκορπᾷ,
μὰ κύκνου 'στὴ λίμνη ἁπλώνει πτερὰ
μὲ ἄσπρες Ψυχὲς καὶ μ'Ονείρατα κρῖνα.

Μὲ ξέρουν τὰ νύκτια θάμπη ἐκεῖ
ποὺ κρύβ' ν μὶχνόπλεκτη σκέπη
πελάγη σβησμένα, ζωὴ μαγική
ποὺ τώρα τὸ χρῶμα τοῦ ἥλιου δὲν βλέπει,
μάν. ίγουν παντοῦ μονοπάτια,
ποὺ γύρω Δρυάδες πλανῶνται ξανθές,
ἢ Φαύνων κ' ἡμέρων Τριτώνων μορφὲς
σπηλώνουν ἀκούραστα μάτια. . .

Μὲ ξέρουν οἱ κόσμοι ποὺ ἄγρυπνοι ἀργοῦν,
τῶν ἄστρων σεμνὴ ἡ λιτανεία
ποὺ μπρός της ἡ ὄχθες τὸ γόνυ λυγοῦν,
κ' ἡ λίμνη τῆς δάδες της νιώθει
'στὰ δμίφανα πλάτητης, ὦ γοητεία,
νὰ καίουν, ἀπόμακροι κι ἄχραντοι Πόθοι ...
τῆς Ποίησας ζητοῦν τὴς παρθένες, γλιστροῦν
τὰ φῶτα τ' Ὠρίωνος τοῦ Λαμπαδία....

Μὲ ξέρουν, μανοίγουν ζωὴν μυστική
τάστέρια οἱ δρυμοὶ καὶ τὰ κρῖνα,
σὰν ἄρπα, σὰν λύρα μιλεῖ αἰολική
τὸ κάθε ἀπ' τὰ πλάνα κρυφὰ των ἐκεῖνα,
καὶ Κύκνος ὁ πόνος 'ς τὴ λίμνη σκορπᾷ
ὡσὰν ἀπ' ἁρμόνιο μίχιο τόνους
καὶ 'ς ἥμνο γαλήνης. 'σὲ ἄσπρα πτερὰ,
τῆς Γῆς ἀνεβάζει τοὺς στόνους.

ΚΩΣΤΑΣ ΓΟΥΝΑΡΗΣ

ΕΝΑ ΓΡΑΜΜΑ
ΓΙΑ Τ' „ΑΠΟΚΑΛΥΠΤΗΡΙΑ„

Κύριε Διευθυντὰ

Καὶ τώρα ποῦ διάβασα κάμποσες φιλολογικὲς ἐπιφυλλίδες τοῦ κ. Ἠλιόπουλου ἀραδιασμένες στὰ φύλλα τοῦ «Νουμᾶ,» κ' εἶδα ν' ἀποκαλύπτ' ἡ θαυματουργὴ ἀληθινὰ πέννα του — ἂν καὶ αὐτὴ προσέχει πάντοτε νὰ κρατῇ τὸν ἑαυτόν της τόσο καλὰ σκεπασμένον,—τοὺς λογίους μας μὲ τόλμη πρωτάκουστη, σᾶς στέλνω κ' ἐγὼ— ἁπλῆ ἀναγνώστρια τοῦ φύλλου Σας—τὸ γράμμα αὐτό, κι' ἂν θέλετε ρίξτε μιὰ ματιὰ στὶς γραμμές του.

Λοιπὸν τὸ ν' ἀραδιάζῃ κανεὶς ὀνόματα μεγάλα, καὶ τὸ νὰ χύνῃ μελάνι στὸ χαρτὶ μὲ τὸ σωρὸ χωρὶς σκοπὸ, χωρὶς ἔννοια, μοῦ φαίνεται ὅτι εἶνε ἐντελῶς περιττό, διότι πρῶτον κι' ὁ ἴδιος ἄδικα κουράζεται, δεύτερον καὶ τοὺς ἄλλους πολὺ περσότερο ἐνοχλεῖ χωρὶς λόγο, καὶ τὸ τελευταῖο πιάνει τόσο μέρος τοῦ φύλλου,—μέρος ποῦ 'μποροῦσαν νὰ πιάσουν ἄλλα ὡραῖα πράγματα κι' εὐχάριστα στὸν ἀναγνώστη.

* * *

Κατ' ἐμὲ ἀπ' τὰ σκοτεινὰ γραψίματα δὲ βγαίνει ἄλλο τίποτε παρὰ μιὰ μεγάλη σύγχυσι, ἕνα μεγαλείτερο βούϊσμα, καὶ μιὰ πιὸ μεγάλη ἀκόμη τρῦπα στὸ νερό! Τὸ ἀταρᾶς, ἀσύλληπτον· κι' ὅμως ὁ κ. Ἠλιόπουλος κοιτάζει καλὰ καὶ σώνει νὰ μᾶς δείξῃ τὸ ἀντίθετο, καὶ νὰ μᾶς πουλήσῃ δούλεψι μὲ τὶς ἀόριστές του γραμμές. Μὰ εἶνε δυνατόν;

Μὲ τὸ νὰ γράφῃ πῶς εἰς τὴ κωμῳδία τοῦ ἑνὸς περσότερα δικαιώματα ἔχει ὁ Πωλ-δὲ-Κὼκ, πῶς εἰς τὸ βιβλίο τοῦ ἄλλου ἁπλώνεται ἡ σκέψι τοῦ Οὐγκώ, — τί θαυμάσιο, τί ἀληθινὸ ξεσκέπασμα!— καὶ πῶς τὸ ἔργο τοῦ ἄλλου περσότερο ἀνήκει στὸ Μωκλαὶρ ἢ στὸν ἴδιο του συγγραφέα, νομίζει πῶς θὰ δείξῃ στὰ μάτια μου, — κι' ὄχι μόνο στὰ 'δικά μου ἀλλὰ καὶ σόποιον ζητάει τὴν ἀλήθεια — ἀνάποδα τὰ ὅσα βλέπω καὶ τὰ ὅσα νοιώθω; Μήπως νομίζῃ πῶς δὲ ξέρουμε νὰ διαβάσουμε κ' ἐμεῖς, πῶς δὲ ξέρουμε τὴ πραγματικὴ ἀξία τοῦ καθενός, πῶς δὲ νοιώθουμε τὴν ἀληθινὴ ἰδέα, τὸ ἀληθινὸ πνεῦμα, τὸ ξάστερο γράψιμο;

* * *

Ἂν τὸ νομίζῃ αὐτό, βρίσκεται σὲ πολὺ μεγάλη πλάνη ὁ κ. Ἠλιόπουλος, καὶ νὰ μᾶς συγχωρῇ ποῦ δὲ θὰ μποροῦμε νὰ πιστέψουμε ποτὲ τὰ ὅσα γράφει.

Καὶ τώρα τελειώνοντας τὸ φλύαρο καὶ ἴσως κουραστικὸ γράμμά μου, χύνω τὰ ὕστερα λόγια: αὐτὰ ὅλα δὲν ἔπρεπε ποτὲ νὰ τὰ γράψῃ, ἂν ὄχι ἀπὸ ἄλλο τίποτε, τουλάχιστο γιὰ δυὸ λόγους: πρῶτον ἀπ' τὴν ἀπαραίτητη ἐκείνη λεπτότητα ποῦ πρέπει νἄχῃ ἕνας σκεπασμένος ὅταν γράφῃ γι' ἀσκέπαστους, καὶ δεύτερον ἀπὸ σέβας κι' ἀγάπη ποῦ χρωστᾶ ὁ καθένας στοὺς ἀνθρώπους ἐκείνους ποῦ προσπαθοῦν χύνοντας τὸ αἷμά τους νὰ δώσουν ζωὴ στὴ νεογέννητη φιλολογία μας, καὶ ἀπὸ τοὺς ὁποίους περιμένει μιὰ μέρα ἀνακούφισι κ' ἡ φτωχή μας Ἑλλάδα.

Μεθ' ὑπολήψεως
ΕΙΡΗΝΗ ΜΕΓΑΠΑΝΟΥ

ΕΠΙΦΥΛΛΙΣ „ΝΟΥΜΑ" 6

ΛΟΥΚΙΑΝΟΥ
ΤΙΜΩΝΑΣ Ο ΜΙΣΑΝΘΡΩΠΟΣ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΜΕΝΟΣ ΑΠΟ ΤΟΝ
ΗΛΙΑ Π. ΒΟΥΤΙΕΡΙΔΗ

τὸν πάρει πάλι ὁ Πλοῦτος κι' ἀφοῦ τὸν παραδόσει στὴν Αὐθάδεια καὶ στὴν Ξιπασιὰ παρόμοιο μὲ τὸν παλιό, καὶ τὸν κάνει μαλάκα καὶ ψόφιο κι' ἄσκεφτο νὰ μοῦ τὸν ξαναγυρίσει γενομένον πιὰ κουρέλι;

Ἑρμῆς. Ἔτσι ἀποφάσισεν ὁ Δίας, ὦ Φτώχεια.

Φτώχεια. Φεύγω· μὰ κ' ἐσεῖς ὦ Κούραση, καὶ Σοφία, κ' οἱ ἀποδέλοιποι ἀκολουθᾶτέ με· κι' αὐτός γλήγορα θὰ μάθει ποιὰ εἶμαι καὶ μ' ἀφίνει, καλὴ συντρόφισσα καὶ δασκάλισσα τῶν πιὸ ὠφέλιμων, ποῦ ὅσο ἔμενε μαζῆ μου ἦταν γερὸς στὸ κορμὶ κ' ὅλο φρονιμάδα, ζῶντας σὰν σωστὸς ἄντρας κ' ἐλπίζοντας ἀπὸ τὸν ἑαυτό του, κι' αὐτὰ τὰ παραπανιστὰ καὶ τὰ πολλὰ νομίζοντάς τα, ὅπως καὶ εἶνε, ξένα.

(Ἡ Φτώχεια κ' οἱ ἄλλοι φεύγουν).

Ἑρμῆς. Φεύγουν· κ' ἐμεῖς ἂς τὸν ζυγόσουμε.

(Ὁ Τίμωνας γυρίζει καὶ βλέπει τὸν Ἑρμῆ καὶ τὸν Πλοῦτο καὶ ξαγριόνεται).

Τίμωνας. Ποιοὶ εἴσαστ' ἐσεῖς, καταραμένοι; τί θέλετε κ' ἔρθατ' ἐδῶ νὰ πειράχτε ἄνθρωπον ἀργάτη καὶ μεροκαματιάρη; μὰ δὲ θὰ φύγετε χωρὶς νὰ πάθετε, γιατὶ εἴσαστε ὅλοι βαμένοι· ἐγὼ στὴ στιγμὴ θὰ σᾶς τσακίσω ρίχνοντας σβώλους καὶ λιθάρια.

Ἑρμῆς. Μὴ μᾶς χτυπήσεις, Τίμωνα, καθόλου, γιατὶ δὲ θὰ πετροβολήσεις ἀνθρώπους· ἐγὼ εἶμαι ὁ Ἑρμῆς κι' αὐτὸς ἐδῶ ὁ Πλοῦτος, καὶ μᾶς ἔστειλεν ὁ Δία, ποῦ ἄκουσε τὰ παρακάλια σου· κ' ἔτσι μὲ τὴν καλὴ ὥρα πλούτιζε, φεύγοντας ἀπ' τὰ βάσανα.

Τίμωνας. Μωρὲ κ' ἐσεῖς τώρα θὰ τὶς φᾶτε γερά, ἂν καὶ εἴσαστε θεοί, καθὼς λέτε· γιατὶ ὅλους μαζῆ καὶ θεοὺς κι' ἀνθρώπους τοὺς ὀχτρεύουμαι· καὶ τοῦτον ἐδῶ τὸ στραβόν, ὅποιος κι' ἂν εἶνε, θαρρῶ καὶ πῶς θὰ τὸν ταλιαρίσω μὲ τὴν ἀξίνα.

Πλοῦτος. Γιὰ τ' ὄμα τοῦ Δία πᾶμε νὰ φύγουμε Ἑρμῆ, γιατὶ μοῦ φαίνεται πῶς τόχουν στρίψει γιὰ καλὰ τοῦ ἀνθρώπου· φοβᾶμαι μὴ φύγω, ἀφοῦ πάθω κανένα κακό.

Ἑρμῆς. Μὴν κάνεις τίποτες ἀδέξιο, Τίμωνα, παρά, ἀφοῦ διώξεις αὐτὴ τὴν ἀγριάδα σου καὶ τὴ σκληράδα, ἁπλόνοντας τὰ χέρια, δέξου τὴν καλὴ τύχη καὶ ξαναπλούτιζε καὶ γίνου στοὺς Ἀθηναίους ὅπως πρῶτα καὶ καταφρόνα τοὺς ἀχάριστους ἐκείνους, εὐτυχίζοντας μονάχα ἐσύ.

Τίμωνας. Δὲ σᾶς ἔχω καμμιὰ ἀνάγκη· μὴ μὲ πειράζετε· ἀρκετὰ πλούτη εἶνε γιὰ μένα ἡ ἀξίνα· ὅσο γιὰ τ' ἄλλα εἶμαι πολὺ φτυχισμένος ἂν δὲ μὲ ζυγόνει κανένας.

Ἑρμῆς. Τόσο ἄγρια μᾶς φέρνεσαι, καλέ;

Αὐτὴ τὴν ἀπάντηση νὰ φέρω στὸ Δία σκληρὴ καὶ περήφανη;

Καὶ βέβαια φυσικὸ ἤτανε νὰ εἶσαι μισάνθρωπος, ἀφοῦ ἔπαθες ἀπ' αὐτοὺς τόσα κακά, μὰ ὄχι καὶ μισόθεος, μιὰ καὶ νοιάζουνται τόσο γιὰ σένα οἱ θεοί.

Τίμωνας. Ἐσένα, Ἑρμῆ, καὶ τὸν Δία σᾶς εὐχαριστῶ πολὺ γιὰ τὴν ἔγνοια σας, αὐτὸν ὅμως τὸν Πλοῦτο δὲν θὰ τὸν δεχτῶ.

Ἑρμῆς. Ἄμ γιατί;

Τίμωνας. Γιατί καὶ προτήτερα μοῦγινεν αὐ-

ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ & ΠΡΑΓΜΑΤΑ

ΤΗΝ ΒΕΒΗΛΩΣΙ

τῶν Ἐθνικῶν μας τραγουδιῶν ἀπὸ ἕναν κύμιον τοῦ «Ἑλληνισμοῦ», τὴν ὁποίαν τόσο φανερὰ μᾶς ἀποκάλυψε ὁ καθηγητὴς κ. Ν. Πολίτης, μὲ τὰ φωτεινὰ ἄρθρα του, ὁ «Ἑλληνισμὸς» τῆς ὁδοῦ Σοφοκλέους τὴν υἱοθέτησε, καὶ ὁ Ἑλληνισμὸς ὁ ἄλλος, ὁ ἀληθινός, ποὺ ἐγέννησε τὰ τραγούδια αὐτὰ καὶ ποὺ τὰ ἐφύλαξε ὡς ἐφεστίους του θεοὺς τόσους αἰῶνες, οὔτε τὴν ἔνοιωσε, οὔτε τὴν ἀποδοκίμασε.

Μὲ τὸ τσουβάλι πουλιοῦνται τάντίτυπα τῶν ἀντεθνικῶν αὐτῶν τραγουδιῶν. Ὅπως ὁ Σύλλογος πρὸς διάδοσιν ἀνωφελῶν βιβλίων, ἔτσι κι' ὁ Ἑλληνισμὸς ἐφρόντισε νὰ κάνη τὴν ἔκδοσι αὐτὴ φτηνὴ γιὰ νὰ τραβίξη ἀγοραστάς, γιὰ νὰ μπορέση νὰ χώση τὴν βεβήλωσι σ' ὅλα τὰ ρωμαϊκὰ σπίτια, ὅπως χώνει, ὁ ἄλλος, ὁ Σύλλογος τοῦ κ. Βικέλα, τὴν σχολαστικότητα καὶ τὴν κακοροιζικιά.

Πρόεδρος τοῦ Συλλόγου αὐτοῦ εἶνε ὁ κ. Κιζίζης, ὁ Μακεδονικός, ὁ Ἠπειροτικός, ὁ Θεσσαλιστὴς τοῦ κ. Ἀμπελᾶ, ὁ Πρύτανις τοῦ Ἐθν. Πανεπιστημίου, ὁ δὲν ἠξεύρομε καὶ μεῖς τί ἄλλο ἀκόμη, Κύριος. Ἀπορεῖμε δὲ πῶς ἡ Ἀκαδημαϊκὴ νευλαία, μιὰ φορὰ ποὺ ἀνέλαβε Εἰσαγγελικὰ καθήκοντα αὐτοβούλως ἐφ' ὅλων τῶν Ἐθνικῶν ὑποθέσεων, δὲν ἀποδοκίμασε τὸν Πρύτανί της, δὲν ἐπανεστάτησε, δὲν ἐπολιορκήθη ξανὰ μέσα στὸ Πανεπιστήμιο, δὲν διώρισε φρουραρχους καὶ νυχτοφύλακες καὶ δὲν ἐζήτησ' ἐπὶ τέλους μὲ κάθε τρόπο νὰ ἐξολοθρεύσῃ καὶ τὸ τελευταῖο ἀντίτυπο τῆς Βουλγάρικης αὐτῆς ἐκδόσεως, ἡ ὁποία ἔγινε μόνο καὶ μόνο γιὰ νὰ μασκαρέψῃ τὴν Ἐθνική μας γλῶσσα καὶ τὴν Ἐθνική μας ποίησι.

Ἀλλοίμονο! Πάει νὰ πιστέψῃ κανεὶς πῶς μιὰ βαρειὰ κατάρα διευθύνει κάθε πρᾶξί μας— μιὰ κατάρα ποὺ κοιτάζει νὰ μᾶς σπρώχνη σὲ παράλογα καμώματα, ὅταν δὲν ὑπάρχει κανένας λόγος νὰ μετακινηθοῦμε ἀπὸ τὴ θέσι μας, καὶ νὰ μᾶς μουδιάζῃ καὶ τὴ σκέψι καὶ τὰ χέρια, ὅταν ἡ Ἀνάγκη μᾶς διατάξει νὰ δειξουμε πῶς εἴμαστε ὄντα μὲ ζωὴ καὶ μεῖς.

ΘΑ ΜΑΣ

ἐπιτρέψῃ ἡ Κυβερνησις νὰ τὴ συγχαροῦμε ποὺ εἶχε τὴν εὐτυχῆ ἔμπνευσι νὰ διορίσῃ τὸν κ. Ἐμμ. Ρέπουλη, Γεν. Γραμματέα τοῦ Ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν.

Ἡ θέσις αὐτὴ — ἂν ὄχι καὶ ἄλλη ὑψηλότερη— ἀνῆκε δικαιωματικῶς στὸ διαπρεπῆ δημοσιογράφον καὶ πολιτειολόγον, ἀπὸ τότε ποὺ ἐδημοσίευσε στὴν «Ἑστία» τὴν μακρὰν ἐκείνην ἀλλὰ κ' ἐπιστημονικωτάτην μελέτην ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ κ. Δηλιγιάννη, ἡ ὁποία ἦταν κ' ἕνα ἡρωϊκὸ κουρέλιασμα καὶ ξετίναγμα τῶν περιφήμων καὶ φαμφαρονοειδῶν ἐπαγγελιῶν περὶ οἰκονομιῶν καὶ δὲν συμαζεύεται.

Ἡ ἐμπιστευτικὴ αὐτὴ θέσις, τὴν ὁποίαν ἕως τώρα εἶχαν τσιφλικοποιήσει οἱ κομματικοὶ μπράβοι, ἐτιμήθηκε μὲ τὸ διορισμὸ τοῦ κ. Ρέπουλη. Κι' αὐτὸ σὲ κανένα δὲν ἐπιτρέπεται νὰ τὰρνηθῇ.

Ο ΓΝΩΣΤΟΣ

ἐκεῖνος συμπολίτης μας ποὺ προσποιεῖται μὲ τόσην ἐπιτυχίαν τὸν παλαβὸ καὶ τὸν δημοσιογράφο, ἐπέταξε μιὰ μπόμπα χάρτινη ἀπὸ τὸ λαϊκὸ θεωρεῖον τῆς Βουλῆς γιὰ νὰ τρομάξῃ τοὺς Ἐθνικούς μας σωτήρας καὶ νὰ τοὺς προειδοποιήσῃ ὅτι καθόλου παράξενο ἡ χάρτινη μπόμπα νὰ γίνῃ καμμιὰ μέρα καὶ ἀληθινή.

Αὐτὴ εἶνε ἡ μιὰ ἐξήγησις τοῦ φαιδρωτάτου ἐπεισοδίου. Τώρα ὑπάρχει καὶ ἄλλη ἐξήγησις πιθανωτέρα, κατὰ τὴν ὁποίαν μὲ τὸ ρίξιμο τῆς χάρτινης μπόμπας θελήσαμε νὰ παρωδήσουμε καὶ τὸν ἀναρχισμόν, τὸ μόνον δηλ. πρᾶγμα ποὺ ἔμεινε ἕως τώρα ἀπαρώδητον εἰς τὴν χώρα μας.

ΚΑΤΙ

ποὺ πρέπει νὰ σημειωθῇ ὡς χαρακτηριστικώτατον τῆς τελευταίας ὑπουργικῆς κρίσεως.

Δὲν ἐγελοῦσε καὶ δὲν γελάει μόνον ὁ κ. Δεληγιάννης, γιὰ τὸ κατρακύλισμα. Γελοῦνε κι' ὅλ' οἱ στενώτεροι φίλοι του ποὺ κατεῖχαν ἐμπιστευτικὲς θέσεις.

Τί νὰ σημαίνῃ τὸ γέλιο αὐτό; Ὅτι δὲν τοὺς ἔκανε ἐντύπωσι ἡ πτῶσις, ἢ ὅτι τόχουν γιὰ βέβαιον πῶς θὰ ξανανέβουνε γρήγορα στὴν Ἀρχή;

Αὐτὸ ἂς τὸ ἐξηγήσουν πιὰ ἐκεῖνοι ποὺ κατωρθώνουν νὰ ἐμβαθύνουν στὰ ἄδυτα τοῦ πολιτικοῦ μαντείου τῆς Καρκαλοῦς.

ΣΠΟΥΔΑΙΟΤΑΤΗ

ἡ προχθεσινὴ ἀποκάλυψις τοῦ «Ν. Ἄστεως», μ' ἐπίσημα μάλιστα κείμενα καὶ μ' ἀναμφισβήτητα γεγονότα!

Ὁ κ. Λεβίδης τὴ παραμονὴ τῶν τελευταίων ἐκλογῶν, ἐκαυτηρίασε δριμύτατα τὴν Κυβέρνησιν Θεοτόκη.

Καὶ ὁ κ. Λεβίδης ἐδέχθηκε τώρα νὰ γίνῃ Ὑπουργὸς ὑπὸ τὸν κ. Θεοτόκην!

Τόχετε γιὰ μικρὸ αὐτό;

Βλέπετε, τόση εὐστάθεια πολιτικὴ βασιλεύει καὶ στοὺς βουλευτὰς καὶ στοὺς δημοσιογράφους μας, ὥστε μιὰ πρᾶξις σὰν τοῦ κ. Λεβίδη μᾶς ξιππάζει καὶ μᾶς ἀναγκάζει νὰ παραθέτουμε ἀκόμη καὶ κείμενα γιὰ νὰ τὴν καυτηριάσουμε!

Η ΚΟΙΝΗ ΓΝΩΜΗ

Τ' ΑΝΩΦΕΛΗ ΒΙΒΛΙΑ

Καλέ μου «Νουμᾶ»

Αὐτὸ ποὔγραφε ἕνας στὸ προπερασμένο φύλλο σου γιὰ τὰ βιβλία τὰ ὠφέλιμα τοῦ ὁμωνύμου Συλλόγου μοῦ φαίνεται πῶς ἀληθεύει, καὶ πολὺ μάλιστα, ἂν δυστυχῶς ἢ εὐτυχῶς δὲν ξέρω. Τὰ βιβλία αὐτὰ δὲν ξοδεύουνται ἀπ' τὸ λαό, κι' ἂν περνοῦν κάποτε ἀπ' τὰ χέρια του, δὲν τὰ διαβάζει. Τὰ παίρνουν τὸ πειότερο οἱ διαβασμένοι, συνδρομητάδες καὶ μὴ τοῦ Συλλόγου, γιὰ νὰ ρίξουν μιὰ ματιὰ καὶ σὲ πράματα ποὺ δὲν ἔχουν καιρὸ νὰ τὰ μελετήσουν ἐκτενέστερα. Καὶ εἶδα 'γὼ σὲ μερικῶνε σπίτια, ὅπως σ' ἑνὸς ἀπ' τοὺς καλοὺς δικηγόρους ἐδῶ, ποὺ εἶχαν ὅλη τὴ σειρὰ στὴ βιβλιοθήκη τους. Καὶ στὰ δικά μου τὰ βιβλία ἂν σκαλίσω τώρα, θὰ βρῶ μερικὰ ἀπ' αὐτά, ὅπως τίς «Μέλισσες» τοῦ Δροσίνη, τὸν «Ἐθνικὸ πλοῦτο» τοῦ Λοβέρδου, τὸ «Γεωργό» καὶ κάτι τέτοια. Ὁ λαὸς ἐξακολουθεῖ νὰ μένῃ μὲ τὸ «Σεβὰχ τὸ θαλασσινὸ» τὸ Μπερτόλδο καὶ Μπερτολδίνο, τὴ «Φιλο-

---

τος ἀφορμὴ σ' ἀμέτρητες συφορές, σὰν μὲ παράδωσε στοὺς κόλακες καὶ μοῦ κουβάλησε τοὺς ἐπίβουλους καὶ ξύπνησε τὸ μῖσος καὶ μ' ἀφάνισε μὲ τὴν καλοπέρασή καὶ μ' ἔκανε νὰ μὲ ζηλεύουν κι' στὰ τελευταῖα μ' ἄρησεν ἄξαφνα μὲ τόσην ἀπιστία καὶ προδοσιά· ἐνῶ ἡ καϋμένη ἡ Φτώχεια, ἀφοῦ μὲ συνείθισε καλὰ στοὺς πιὸ ἀντρίκιους κόπους, μιλῶντας μου μ' ἀλήθεια καὶ θάρρος, καὶ τὰ χρειαζούμενα ὅταν κουραζόμουνα μοῦδινε καὶ μ' ὁρμήνευε νὰ καταφρονάω ἐκεῖνα τὰ περιττὰ καὶ νὰ στηρίζω ὅλες τὶς ἐλπίδες τῆς ζωῆς στὸν ἴδιο τὸν ἑαυτό μου, καὶ ἔδειξε ποιὰ ἤτανε τὰ πλούτη μου, που οὔτε κόλακας μὲ τὰ χάδια του, οὔτε συκοφάντης μὲ τὶς φοβέρες του, οὔτε λαὸς μὲ τοὺς θυμούς του, οὔτε ἐκκλησιαστὴς μὲ τὴν ψῆφό του, οὔτε τύραννος μὲ τὶς ἐπιβουλές του θὰ μποροῦσαν νὰ μοῦ τὰ πάρουν. Δυναμωμένος λοιπὸν ἀπὸ τοὺς κόπους, δουλεύοντας γερὰ τοῦτο τὸ χωράφι καὶ μὴ βλέποντας καμμιὰ ἀπ' τὶς ἀτιμίες ποὺ γίνουνται στὴ χώρα, κερδίζω μὲ τὴν ἀξίνα τὸ ψωμί μου, ὅσο μοῦ φτάνει καὶ χωρὶς νὰ μοῦ λείψει. Κ' ἔτσι, Ἑρμῆ, ξαναγυρίζοντας πάγαινε νὰ ματαφέρεις τὸν Πλοῦτο στὸ Δία. Μὰ ἐμένα τοῦτο θὰ μοῦταν ἀρκετό: νὰ κάνω νὰ μοιρολογήσουν ὅλοι οἱ ἄνθρωποι ποὺ μποροῦν καὶ φέρνουν ἄρματα.

Ἑρμῆς. Καθόλου καλέ μου· γιατὶ δὲν τοὺς ἀξίζει ὁλονῶν νὰ μυρολογήσουν. Μὰ ἄσ' τα αὐτὰ τὰ θυμωμένα καὶ τὰ παιδιαρόκαμώματα καὶ δέξου τὸν Πλοῦτο. Δὲν τἀπορρίχνουν βέβαια εὔκολα τὰ χαρίσματα ποὺ στέλνει ὁ Δίας.

Πλοῦτος. Θέλεις, Τίμωνα, νὰ σοῦ δικαιολογηθῶ; ἢ θὰ θυμόσεις ἂν σοῦ μιλήσω;

Τίμωνας. Λέγε· μὰ ὄχι μακρολογίες, οὔτε μὲ προλόγους σὰν τοὺς ξεβαμένους ρήτορες· γιατὶ θὰ σοῦ ἐπιτρέψω νὰ πεῖς λίγα γιὰ χατῆρι τούτου ἐδῶ τοῦ Ἑρμῆ.

Πλοῦτος. Ἴσως ἔπρεπε νὰ πῶ καὶ μακρολογίες, ἀφοῦ τόσο πολὺ μοῦ τἄψαλες. Μολαταῦτα κοίτα ἂν σ' ἔχω ἀδικήσει, καθὼς λές, σὲ τίποτες. ἐγὼ ποὺ σοῦ ἤμουνα ἀφορμὴ νὰ δοκιμάσεις ὅλες τὶς ἀπόλαυσες, τὰ πρωτεῖα καὶ τὴν πρωτοκαθεδρία καὶ τὰ στεφάνια καὶ κάθε καλοπέρασή κ' ἔγινες ἐξ αἰτίας μου περίφημος καὶ ξακουστὸς καὶ περιζήτητος· μ' ἂν ἔπαθες κάνα κακὸ ἀπὸ τοὺς κόλακες, ἐγὼ δὲ σοῦ φταίω. Κι' ἂν θέλεις νὰ μάθεις, ἐγὼ ἔχω ἀδικηθῆ ἀπὸ σένα, γιατὶ μ' ἔριξες μὲ τόση καταφρόνια σ' ἀνθρώπους καταραμένους που μὲ παινοῦσαν καὶ μὲ μάγευαν καὶ μὲ κάθε τρόπο μοῦθελαν τὸ κακό μου· καὶ στὰ ὕστερα εἶπες, ὅτι σ' ἔχω προδόσει, ἐνῶ ἀπ' ἐναντίας ἐγὼ μπορῶ νὰ σὲ κατηγορήσω πῶς μὲ κάθε τρόπο μ' ἔδιωξες καὶ μ' ἔβγαλες κατωκέφαλα ἀπ' τὸ σπίτι. Κ' ἔτσι ἀντὶς γιὰ μαλακὸ πανωφοράκι ἡ πολυακριβή σου Φτώχεια σοῦ φόρεσεν αὐτὸ τὸ τομάρι. Γι' αὐτὸ φέρνω μάρτυρα τοῦτον ἐδῶ τὸν Ἑρμῆ, πῶς παρακαλοῦσα τὸ Δία νὰ μὴ ξανάρθω σ' ἐσένα, ἀφοῦ μοῦ φέρθηκες μὲ τόση ὄχτρητα.

Ἑρμῆς. Μὰ τώρα βλέπεις, ὦ Πλοῦτε, τί λογῆς ἔχει γίνει πιά; γι' αὐτὸ μένε μαζῆ του μὲ θάρρος. Λοιπὸν ἐσύ, Τίμωνα, σκάφτε γλήγορα· κ' ἐσύ Πλοῦτο, φέρε τὸ θησαυρὸ ἀποκάτου ἀπ' τὴν ἀξίνα· θὰ σ' ἀκούσει βέβαια ἅμα τοῦ φωνάξεις.

Τίμωνας. Ἂς ὑπακούσω, Ἑρμῆ, κι' ἂς ξαναπλουτίσω. Γιατί τί μπορεῖ νὰ κάνει κανένας, ὅταν προστάζουν οἱ θεοί; Μὰ κοίτα σὲ ποιοὺς μπελάδες μὲ ρίχνεις τὸν κακομοίρη, ποὺ ἐνῶ περνοῦσα ἴσα μὲ τώρα πολὺ φτυχισμένα, θ' ἀποχτήσω ἄξαφνα τόσο μάλαμα, ἂν καὶ δὲν ἔκανα καμιὰ ἀδικία, καὶ θὰ φορ ωθῶ τόσες σκοτοῦρες.

Ἑρμῆς. Ἔλα, Τίμωνα, δέξου γιὰ χατῆρί μου κι' ἂν ἀκόμα σοῦ κάνει αὐτὸ κόπο καὶ δὲ μπορεῖς νὰ τὸ ὑποφέρεις, γιὰ νὰ σκάσουν ἀπ' τὴ ζήλια ἐκεῖνοι οἱ κόλακες. Κ' ἐγώ, περνῶντας ἀπ' τὴν Αἴτνη, θὰ πετάξω στὸν Οὐρανό.

(ἀκολουθεῖ)

μειδῆ 'Αφροδίτη» καὶ τὰ ὅμοια, ἂν τὰ διαβάζει πειὰ κι' αὐτά. Καὶ γιατι τοῦτο; Δὲν τὸ ξέρετε γιατί;

'Ο ὅρος τοῦ Συλλόγου, νὰ γράφουνται τὰ βιβλί' αὐτὰ στὴν τρεχούμενη, δηλ. στὴν ἀγοραία γλῶσσα τῶν συγγραφιάδων. εἶνε βεβαια κακὸς καὶ ψυχρός. Μὰ μοῦ φαίνεται πῶς δὲν εἶν' αὐτοῦ ὅλο τὸ κακό. Κι' ἂν ἐγράφουνταν στὴ ζωντανὴ γλῶσσα μας, πάλι ἀμφίβολο εἶνε ἂν θὰ εἶχαν πέρασι ἀρκετὴ στὶς λαϊκὲς τάξες. Πάρτε παράδειγμα τὸν «Ἥλιο τοῦ Πάλλη, τὴν «Πλουτολογία» τοῦ Μαρκέτη τὴν 'Ιστορία τῆς Ρωμιοσύνης τοῦ Ἐφταλιώτη, κάποια 'Αστρονομία, δὲ θυμᾶμαι ποιανοῦ, καὶ μερικὰ ἄλλα τέτοια, γιὰ νὰ ρίσω τὰ περίσσα διηγήματα καὶ τραγούδια, ποῦ δὲν πιστεύω νἄχουνε καὶ πολλὴ ξόδεψη. 'Ο λαὸς δὲ διαβάζει, γιατὶ δὲν εἶνε δυνατὸ ὅπως ἐκπαιδευεται να διαβάζῃ, καὶ τὄχει πάρει πειὰ ἀπόφασι πῶς τὰ βιβλία εἶνε μόνο για τοὺς δασκάλους. Βέβαια· τὰ -ασι -μασι -φασι αὐτοὶ μονάχα μποροῦν νὰ τὰ ξεστομίζουν, μ' ὅλο τὸ κόρδωμα καὶ τὸ καμαρι τοῦ λογιωτατισμοῦ, κι' ἀφοῦ ὁ λαὸς μαθαίνει πῶς αὐτὰ εἶνε τὰ εὐγενικά, τί θέλατε νὰ κάνῃ; Τοῦ μπῆκε ἡ ἰδέα πῶς τὸ προνόμιο γιὰ διάβασμα καὶ «φρύαγμα» κι' ἀπαρεμφατοκοπάνισμα ἀνήκει στοὺς δασκάλους, στοὺς σπουδασμένους, καὶ πῶς διὰ τοῦ δουλειὰ εἶνε νὰν τοὺς χειροκροτῇ, νὰν τοὺς φωνάζῃ ζήτωωω!. ...

Χρειάζεται κάποια προπαιδεία στὸ λαο, γιὰ νὰ διαβάζῃ, προπαιδεία ποὺ θὰ τοῦ τὴ δώσῃ τὸ Σχολειὸ ἐκεῖνο ποὺ ὅλοι μας λαχταροῦμε. Καὶ τὸ νἀμφισβητοῦμε πῶς πρέπει νὰν τοῦ μιλᾶμε τὴ γλῶσσά του εἶνε βρισιὰ γι' αὐτόν. Τοῦτο εἶνε ὁ ἀπαραίτητος ὅρος γιὰ νὰ διαβάζῃ, χωρὶς καμμιὰ ἀμφιβολία. Τώρα ὅμως, ὡς ποῦ νἀποχτήσουμε τὸ Σχολειὸ ποῦ πρέπει, τί μένει νὰ κάνουμε, Τίποτ' ἄλλο, παρὰ ὅσοι εἶν' ἐλευθερωμένοι ἀπὸ τὴν ψευτιὰ νὰν τοῦ φωνάζουν τὸ σωστό, νὰ τοῦ διδάσκουν τὴν ἀλήθεια. Κ' ἡ ἀλήθεια θα βοηθήσῃ.

Ι. Σ.

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

— Περιεχόμενα τοῦ 1ου ἀριθ. τοῦ Β' χρόνου τῆς «'Ανατολῆς»: Μ. Δασκαλάκη οἱ «Κρητικοί». Π. Γιαννοπούλου ἡ «'Ελληνικὴ γραμμὴ καὶ τὸ 'Ελλ. χρῶμα». Μ. 'Αργυροπούλου «ποιήματα». Διήγημα Σουηδικὸν τοῦ 'Οσκὰρ Λαβερτίν. Γ. 'Αρβανιτάκη «ἡ Εὐδοκία ἐν 'Ιεροσολύμοις». Π. Καλογερίκου. «Αἱ ὡραιότεραι καὶ περιφανέστεραι γυναῖκες διὰ μέσου τῶν αἰώνων». Πολ. Δημητρακοπούλου «'Ελλ. Θέατρον». Καὶ ἕξη εἰκόνες καλλιτεχνικές.

— 'Η «Ζωὴ» Μηνιαῖον Φιλ. εἰκονογραφημένον περιοδικὸν, τὸ ὁποῖον ἐκδίδει ὁ κ. 'Απ. Μελαχρινός. 'Εκυκλοφόρησε τὸ Β' τεῦχος τοῦ 'Ιουνίου, γεμᾶτο ὅλη ἐκλεκτη, ἀπὸ διηγήματα, ποιήματα, ἐπιστημονικὲς μελέτες κλπ. 'Από μέσα ἀπὸ τὶς σελίδες τῆς «Ζωῆς» ἀνατέλλει σὰν ἥλιος ἀνοιξιάτικος, κ' ἕνας κριτικὸς καινούργιος, ὁ κ. 'Αριστ. Καμπάνης, τελείως φορμαλισμένος καὶ ἀργκουμεντωρισμένος, ὁμιλῶν γιὰ ὅλα τὰ πράγματα μὲ μίαν ὁλοκληροτικότητα καὶ ἐνορχήστρωσιν τῶν λέξεων μοναδικὴν καὶ μὲ μίαν ἐνιποστάτωσιν ἀξιοθαύμαστον, ἡ ὁποία σὲ κάμνει νὰ διαισθάνεσαι τὴν πνευματοποίησιν καὶ τὴν μυστελοποίησιν τῆς 'Ιδέας, ὅπως λέγει καὶ ὁ μέγας 'Ολλανδὸς κριτικὸς Van Swieten. 'Ο κ. Καμπάνης μᾶς κάμνει τὴν τιμὴν νὰ ρίχνῃ μιὰ ματιὰ καὶ στὸν «Νουμᾶ» καὶ νὰ τὸν κρίνῃ μὲ μίαν ἀξιοθαύμαστον ἀπρονοησίαν, τὴν ὁποίαν συναντᾷ κανεὶς εἰς ὅλους τοὺς μεγάλους κριτικούς, τοὺς φαμπρικαρισθέντας ἀπὸ τὸν κ. Βῶκον, κατὰ τὴν τελευταίαν περίοδον τοῦ «Περιοδικοῦ μας» τὴν καὶ γονιμωτέραν εἰς παραγωγὴν μεγάλων ἀνδρῶν, κριτικῶν καὶ ἀκριτων.

— 'Επαναλαμβάνεται προσεχῶς ἡ ἔκδοσις φιλολογικοῦ περιοδικοῦ ὄχι ἀπὸ τὰ συνειθισμένα, τὸ ὁποῖον ἔχει κάποιαν ἱστορία καὶ τὸ ὁποῖον ὑπόσχεται μὲ τὴν ἀγγελίαν του ὅτι τὴν ἱστορίαν αὐτὴν ὄχι μόνον θὰ τὴν συνεχίσῃ, ἀλλὰ καὶ θὰ τὴν πλουτίσῃ σημαντικά. Τὸ περιοδικὸν αὐτὸ θὰ βγῇ στὴν Πόλη, κ' εἶνε ἡ «Φιλολογικὴ 'Ηχώ». Περιμένουμε νὰ δοῦμε τὰ πρῶτα φύλλα γιὰ νὰ τὰ ποῦμε καλλίτερα.

ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ

— κ. Μένιππον. Σᾶς ἀπαντοῦμε: Ὅποιος γράφει στὸν «Νουμᾶ» εἶν' ἐλεύθερος νὰ γράφῃ σ' ὁποια γλῶσσα θέλει. Αὐτὸ τὸ καλὸ ἠμπορεῖ νὰ καυχηθῇ πῶς τὄχει ὁ «Νουμᾶς»: Ν' ἀφήνῃ τοὺς συνεργάτες του ἐλεύθερους. Δὲν θὰ πάθουμε ὅ,τι ἔπαθε κι' ὁ διευθυντὴς κάποιου περιοδικοῦ, ὁ ὁποῖος γιὰ μιὰ λέξι ἔχασε δυὸ συνεργάτες. 'Ο πρῶτος εἶχε στὰ χειρόγραφά του τὴν λέξι κίντυνος, «Κάνε τὸν κίντυνο, κίνδυνο», τοῦ λέει ὁ διευθυντής. «Δὲν τὸν κάνω!» «'Εγὼ ὅμως δὲν μπορῶ νὰ τὸ δημοσιεύτω μὲ τὸν κίντυνο!» «Κ' ἐγὼ τὸ παίρνω πίτω μὲ τὸν κίνδυνο!» Καὶ παίρνει ὁ συγγραφέας τὸ χειρόγραφό του καὶ φεύγει Σὲ λίγη ὥρα παρουσιάζεται δεύτερος συνεργάτης ὁ ὁποῖος μέσα στὰ χειρόγραφά του εἶχε, κατὰ σατανικὴν σύμπτωσι τὴ λέξι κεκινδυνευμένος. 'Ο διευθυντὴς ποῦ ἐτρόμαξε μπροστὰ στὸν κίντυνο, ἐπῆγε νὰ πάθῃ ἀπὸ συγκοπὴ μπροστὰ στὸ κεκινδυνευμένον. «'Αμὰν γιὰ τὸ Θεό! Θυσίασε τὸν ἀναδιπλασιασμό! τοῦ λέει. «Παίρνω καλλίτερα τὸ χειρόγραφο καὶ φεύγω!» ἀποκρίνεται ὁ συνεργάτης καὶ τὸ παίρνει καὶ φεύγει καὶ ὅλο φεύγει! — Judas Errant. 'Ωραιότατο. Θὰ δημοσιευθῇ στὴν ἐπιφυλλίδα ἅμα τελειώσει ὁ «Τίμωνας». Περιμένουμε καὶ τἄλλα. — κ. Κρ. Χ. Κυριακίδην. Μᾶς γράφετε, κ' ἔχετε δίκαιο, ὅτι ἡ «Μοῦσα» ἐδημοσίευψε ἕνα διήγημά σας «Τὸ παραμύθι τῆς Κυρούλας» χωρὶς τὴ θέλησί σας. Τώρα ἔγεινε ποῦ ἔγεινε. Τί θὰ κερδίσετε κι' ἂν διαμαρτυρηθῆτε, ἀφοῦ μάλιστα καθὼς μᾶς γράφετε ὁ Διευθυντὴς τῆς Μούσης εἶνε καὶ στενός σας φίλος; — κ Ρῶμον Φιλλίφραν 'Αρκετὰ καλά. Θὰ δημοσιευθοῦν. Γιὰ τἄλλο ποῦ μᾶς γράφετε, δὲν γίνεται τίποτε, ἀφοῦ καὶ 'μεῖς εἴμαστε σαγιάδες τοῦ περιφήμου καὶ κρατα ότάτου Σουλτανάτου τῶν ἐφημερίδων. — κ. Γ. Μαυτ. Καὶ τὰ δύο τραγουδάκια, ὡραιότατα. Θὰ δημοσιευθοῦν. Νὰ περιμένουμε κι' ἄλλα; — δ. 'Ελένην Μαράκη. Τὸ πεζό σας ποιηματάκι θα δημοσιευθῇ. — κ. 'Αθηναῖον Πολίτην. 'Αν καὶ φρονοῦμεν πῶς οἱ φόβοι σας εἶνε λίγο ὑπερβολικοὶ γιὰ τὸ μέλλον τῆς πόλεως, θὰ τὸ δημοσιεύσουμε ἐκεῖνο ποῦ μᾶς ἐστείλατε, γιατὶ πιθανὸν νὰ ἔχετε σεῖς δίκιο, καὶ μεῖς νὰ τὰ βλέπουμε καλὰ καὶ ἄγια ὅσα γίνονται. — κ Κ. Γοῦν. Τὰ φύλλα θὰ σας σταλοῦν, ἂν καὶ ἦσαν περιττὰ τὰ γραμματόσημα. Περιμένουμε τ' ἄλλα. Συντομα ὅμως. Ἔ; — κ. Ι Στιμ. Θὰ σᾶς ἀπαντήσουμε ἰδιαιτέρως. — κ. 'Αληθινὰ παράξενο. Θὰ τὸ δημοσιεύσουμε. — κ. Σωτήριον. Τὸ ἐλάβαμε καὶ σᾶς εὐχαριστοῦμε.

Η ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ

ΤΗΣ ΕΘΝ. ΤΡΑΠΕΖΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Γνωστοποιεῖ ὅτι·

Σήμερον ἡμέραν Τετάρτην καὶ ὥραν 9 π. μ. ἐνεργηθήσεται ἐν τῷ Καταστήματι αὐτῆς, ἐνώπιον τοῦ Γενικοῦ Συμβουλίου, ἐν δημοσίᾳ συνεδριάσει, ἡ 96 κλήρωσις τοῦ ἐκ φρ. 60,000,000 λαχειοφόρου δανείου, ἡ ὡρισμένη διὰ τὴν 18)1 'Ιουλίου 1903.

Κατὰ τὴν κλήρωσιν ταύτην, θέλουσιν ἐξαχθῇ ἐκ τῆς κληρωτίδος ἐννέα ἀριθμοὶ ὁμολογιῶν μετὰ λαχνοῦ καὶ 1792 ἀριθμοὶ ὁμολογιῶν ἐξαργυρωτέων εἰς τὸ ἐκ φρ. 400 κεφάλαιον ἑκάστης.

'Εν 'Αθήναις τῇ 17 'Ιουνίου 1903.

'Ο Διοικητὴς
Στ. Στρεῖτ

Δεκαπενθήμερον ἐπιστημονικὸν καὶ καλλιτεχνικὸν περιοδικὸν

Ἱδρυταί: Γ. ΑΞΙΩΤΗΣ καὶ Γ. ΛΑΜΠΕΛΕΤ

Συνδρ. ἐτησία Δρ. 10
» ἑξάμηνος » 6
» τρίμηνος » 4

ΚΡΙΤΙΚΗ

Εἰς τὴν «Κριτικὴν» συνεργάζονται οἱ καλλίτεροι λόγιοι κ' ἐπιστήμονες, ἰδικοί μας καὶ ξένοι.

Διὰ τὸ ἐξωτερικὸν
Συνδρ. ἐτησία ἤρ χρ. 10
» ἑξάμηνος » 6

Διὰ πᾶσαν αἴτησιν:
Διευθυντὴν «Κριτικῆς» Ἀθήνας

'Η «Κριτικὴ» εἶνε τὸ εὐθηνότερον τῶν μέχρι τοῦδε ἐκδοθέντων περιοδικῶν

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΕΣ ΚΟΥΒΕΝΤΕΣ 10

Τ' ΑΠΟΚΑΑΥΠΤΗΡΙΑ ΤΩΝ ΛΟΓΙΩΝ ΜΑΣ

'Ο κ. Ραμᾶς, ἴσως νὰ πῆρε μόνο γιὰ αἰτία τὸ βιβλίον αὐτό. Μὰ στὴ μελέτη του δὲν μπόρεσε νὰ μὴ δείξει ὅτι ἔχει κι' αὐτὸς τὴν ἀρρώστια ποῦ συμβουλεύει νὰ πολεμήσουμε. Γιατὶ ἀλλιῶς θἄχε τὸ θάρρος νὰ μᾶς πεῖ πιὰ εἶνε δικά του καὶ πιὰ ξένα, δηλ. τοῦ Ρουσσώ, τοῦ Montaigne, τοῦ Richet, τοῦ Ταιν κι' ἄλλων Γάλλων φιλοσόφων.

Μὰ ἂν ἀκολουθοῦσε τὶς ἴδιες συμβουλές του θἄβλεπε κ' ἕνα ἄλλο ἀκόμα: Ὅτι δὲν ἦταν ἀνάγκη νὰ τρέξει σὲ ξένους γιὰ νὰ μᾶς πεῖ ὅσα λέει, παρὰ θὰν τἄβρισκε στοὺς δικούς μας.

Ὅταν γράφει π. χ, γιὰ τὶς μελέτες ποῦ συνειθίζουν τὸ πνέμα «νὰ ἐνεργεῖ, νὰ θέλει, νὰ προσέχει» δὲ θὰ ξανάλεγε τὸν ξεθυμασμένον ὁρισμὸ τῶν σύγχρονων Γάλλων φιλοσόφων. «je pense, je raisonne, je veux» παρὰ θἄξερε πῶς αὐτὰ εἶνε τὸ περίφημο θεώρημα τοῦ θείου Πλάτωνα.

Ἂν ὁ κ Ραμᾶς ἐδιάβασε τὸν Πλούταρχο καὶ τὶς ἰδέες αὐτουνοῦ τίς ξάπλωσε μὲ περσότερα λόγια τοῦ συχωρνοῦνται ὅλες οἱ ἁμαρτίες. Μὰ ἂν τὰ λεγόμενά του εἶνε μονάχα τὰ λόγια τῶν ξένων, ποῦ ξαναμασοῦν ὅσα εἶπεν ὁ τελευταῖος δοξασμένος Ἕλληνας συγγραφέας, τότες, ἂς ἀκούσῃ τί λέει αὐτός. «Μὴ λανθανέτω τοίνυν μηδὲ τοῦτο τοὺς πατέρας, ὅτι τὸ μνημονικὸν τῆς μαθήσεως μέρος οὐ μόνον πρὸς τὴν παιδείαν ἀλλὰ καὶ πρὸς τὰς τοῦ βίου πράξεις οὐκ ἐλαχίστην συμβάλλεται μοῖραν. 'Η γὰρ τῶν γεγενημένων πράξεων μνήμη τῆς περὶ τῶν μελλόντων εὐβουλίας γίνεται παράδειγμα (Περὶ παίδων ἀγωγῆς). «Καὶ λαβὼν ταῦτα (τὰ ποιήματα) δίελθε... καὶ μεταδίδου Κλεάνδρῳ καὶ προκαταλάμβανε τὴν ψύσιν αὐτοῦ διὰ τὸ μηδαμοῦ νωθρὸν ἀλλὰ πανταχοῦ σφοδρὸν καὶ δεδορκὸς εὐαγωγοτέραν ὑπὸ τῶν τοιούτων οὖσαν. . Ἄλλος τοίνυν τρόπος ἐστὶ τὰς ἐν τοῖς ποιήμασιν ὑποψίας ποὸς τὸ βέλτιον ἐκ τοῦ χείρονος μεθιστὰς ὁ διὰ τῶν ὀνομάτων τῆς συνηθείας, περὶ ὧν δεῖ τὸ νέον γεγυμνάσθαι μᾶλλον ἢ περὶ τὰς λεγομένας γλώττας.... 'Επὶ πᾶσι τοίνυν καὶ τὸ τὴν αἰτίαν ἑκάστου τῶν λεγομένων ἐπιζητεῖν χρήσιμον ἐστίν· ὁ μὲν γὰρ Κάτων ἔτι παιδάριον ὢν ἔπραττε μὲν ὃ προστάξειεν ὁ παιδαγωγὸς, αἰτίαν δὲ καὶ λόγον ἀπῄτει τοῦ προστάγματος..... Τὴν δὲ ἐπὶ πλέον τῶν λεγομένων χρῆσιν ὑπέδειξεν ὀρθῶς ὁ Χρύσιππος, ὅτι δεῖ μεταγειν καὶ διαβιβάζειν ἐπὶ τὰ ὁμοειδῆ τὸ χρήσιμον. 'Ως γὰρ φαρμάκου πρὸς ἓν ἁρμόσαντος νόσημα τὴν δύναμιν καταμαθόντες οἱ ἰατροὶ μετάγουσι καὶ χρῶνται πρὸς ἅπαν τὸ παραπλήσιον, οὕτω καὶ λόγον κοινοῦν καὶ δημοσιεύειν τὴν χρείαν δυνάμενον οὐ χρὴ περιορᾶν ἑνὶ πράγματι συνηρτημένον ἀλλὰ κινεῖν ἐπὶ πάντα τὰ ὅμοια, καὶ τοὺς νέους ἐθίζειν τὴν κοινότητα συνορᾶν καὶ μεταφέρειν ὀξέως τὸ οἰκεῖον, ἐν πολλοῖς παραδείγματι ποιουμένης μελέτην καὶ ἄσκησιν ὀξυηκοΐας. (Πῶς δεῖ τὸν νέον Ποιημάτων ἀκούειν)..... Διὸ δεῖ τὸ πολὺ καὶ κενὸν ἀφαιροῦντα τῆς λέξεως αὐτὸν διώκειν τὸν καρπὸν καὶ μιμεῖσθαι μὴ τὰς στεφανηπλόκους ἀλλὰ τας μελίσσας. Οὕτως οὖν δεῖ τὸν φιλότεχνον καὶ καθαρὸν ἀκροατὴν τὰ μὲν ἀνθηρὰ καὶ τρυφερὰ τῶν ὀνομάτων καὶ τῶν πραγμάτων τὰ δραματικὰ καὶ πανηγυρικὰ κηφήνων βοτάνων σοφιστιώντων ἡγούμενον ἐᾶν, αὐτὸν δὲ τῇ προσοχῇ καταδυόμενον εἰς τὸν νοῦν τοῦ λόγου καὶ τὴν διάθεσιν τοῦ λέγοντος ἕλκει ἀπ' αὐτῆς τὸ χρήσιμον καὶ τὸ ὠφέλιμον, μεμνημένον ὡς οὐκ εἰς θέατρον οὐδ' ὠδεῖον ἀλλ' εἰς σχολὴν καὶ διδασκαλεῖον ἀφῖκται, τῷ λόγῳ τὸν βίον ἐπανορθωσόμενος..... Ταῦτα γὰρ τὰ νοσήματα (ἡ ἐξέτασις μόνον τῶν λεξεων δηλ.) πολλὴν μὲν ἐρημίαν νοῦ καὶ φρενῶν ἀγαθῶν, πολλὴν δὲ τερθρείαν καὶ στωμυλίαν ἐν ταῖς σχολαῖς πεποίηκε, τῶν μειρακίων λέξεις καὶ ῥήματα καὶ τὸ καλῶς ἀπαγγέλλειν ἐν ἐπαίνῳ τιθεμένων, τὸ δ' ἀπαγγελλόμενον εἴτε χρήσιμον εἴτ' ἄχρηστον, εἴτ' ἀναγκαῖον, εἴτε κενὸν ἐστὶ καὶ περιττὸν οὐκ ἐπισταμένων οὐδὲ βουλομένων ἐξετάζειν.....

ΠΡΟΚΛΗΣ Δ. ΗΛΙΟΠΟΥΛΟΣ

(ἀκολουθεῖ)